

Beoordelingsrapport “Aphrodite”

Naam schip:	Aphrodite
Type schip:	Stalen S-spant
Ontwerper:	Fred Kemper, Schiedam
Ontwerpjaar:	1940
Bouwer:	Kemper, Schiedam
Bouwjaar:	1940
Lengte over dek:	10,50 m
Lengte c.w.l.:	-
Breedte:	2,65 m
Diepgang:	-
Displacement:	Ca 6,5 ton
Ballast:	Ca 2,5 ton
Type romp:	S-spant met spiegel
Bouwwijze romp:	Staal geklonken
Bouwwijze dek:	Staal met opgelegd teakdek
Bouwwijze opbouw:	Staal
Tuigvorm:	Toren top
Rondhouten:	Hout
Zeiloppervlak:	Ca 50 m ²
Ligplaats:	Jachthaven Naarderbos

Beschrijving

We hebben voldoende foto's van het schip om haar te kunnen beoordelen alsmede enige informatie van de eigenaar.

De boot, een stalen S spant, is in 1940 door F. Kemper in Schiedam gebouwd. Zover bekend en volgens de vorige eigenaar is dit de enige die gebouwd is. De werf Kemper bestaat niet meer. Kemper is opgegaan in Kemper en van Twist, een bedrijf in scheepsdieselmotoren, dat nog steeds in Dordrecht actief is. Tekeningen of andere historische informatie is, ook na navraag bij Kemper en van Twist, nog niet boven water gekomen.

In September 2006 heeft de eigenaar de boot van Hein Korelaer gekocht. De boot lag en ligt 's zomers bij Jachthaven Naarderbos in Naarden aan het Gooi- en IJmeer. Die winter (2006) is de romp gerestaureerd bij Jachtwerf de Leeuw in Weesp. In de winter van 2007 is een aanvang gemaakt met de verdere restauratie onder leiding van Lars Jonker van Jonker scheepsonderhoud en restauratie te Almere. De werkzaamheden vinden plaats bij jachtwerf de Leeuw in Weesp. Al het rondhout is gerestaureerd. De kuip is volledig vernieuwd. De kajuit is van buiten gerestaureerd. Momenteel wordt een teak dek aangebracht en de rest van het interieur gerestaureerd. De dieselmotor (Renault) is uit de boot geweest en volledig nagekeken en geserviced. Een revisie was niet nodig.. De binnenkant

van de romp is geschilderd. Aan de indeling of maatvoering is/wordt niets gewijzigd. In de zomer van 2008 is de boot niet in het water geweest vanwege de restauratie werkzaamheden. Als laatste fase van de restauratie moet het tuig vervangen worden, maar het huidige tuig kan nog volgens de eigenaar nog wel een paar jaar mee.

Het is een echte stalen S-Spant waarbij de zeeg, boeg en jachthek tevens gebogen kajuitlijn echt aan een vooroorlogse ontwerp doet denken. (In het vksj boek blz 84 en 239/239 staat de Friso uit 1938 van Voogt, deze heeft veel gelijkenis met de Aphrodite wellicht zou dit een aanknooppunt voor de eigenaar kunnen zijn). Overigens, een blik in de Zeilsport door H.C.A. van Kampen levert zomaar meerdere ontwerpen op die grote gelijkenis hebben met de Aphrodite. Met andere woorden, zij representeert de tijdgeest van de laatste jaren van het tijdvak waaraan de VKSJ haar scheepsgevoel spiegelt. De tijd waarin "form" het won van "function", de tijd waarin een zeilschip op alle fronten een spel was van balans en beweging van lijnen. Daarbij dient te worden bedacht dat het in het Nederland van Colijn iets heel bijzonders was om een zeiljacht op stapel te zetten van de maat van deze Aphrodite.

De beoordeling van de Aphrodite

De 'Aphrodite' valt met haar bouwjaar van 1940 onder de categorie vintage klasse, of de vintage historical klasse.

Om tot een indeling in een der bovengenoemde klasse's te komen beoordelen we de onderdelen van het schip naar de criteria voor de classic klasse; eventueel geconstateerde afwijkingen in esthetica t.o.v. deze stijl bepalen in welke andere klasse het schip eventueel dient te worden geplaatst.

Wil het schip in aanmerking komen om in de vintage klasse geplaatst te worden dan dient er bij het ontwerp (en uitvoering) sprake te zijn van een ongestoorde esthetische balans tussen de vormgeving van het schip en zijn gebruikdoeleinden; anders gezegd: de gebruikdoeleinden mogen bij het ontwerp niet geleid hebben tot een onbalans in de (ongeschreven) esthetische verhoudingen, zoals deze vanuit het (vooroorlogse) perspectief werden beleefd. Het gaat hier om de balans die moet worden gevonden in de verhouding van de overhangen tot de L.O.A.; de zeeg die gekoppeld dient te zijn aan de gevonden verhouding van het L.O.A./L.W.L.; het minimum vrijboord in relatie tot de L.W.L.; de verhouding van de lengte van de opbouw t.o.v. de L.O.A.; de hoogte van de opbouw t.o.v. het minimum vrijboord en de verhouding van de lengte van het hondehok t.o.v. de totale lengte van de opbouw, en de hoogte van het hondehok t.o.v. het minimum vrijboord.

De lijnen van de Aphrodite zijn goed af te leiden van de foto's te water en op de kant.

Mooie gematigde overhangen, de goed gekozen boeglijn en de achterover hellende, wat gekromde spiegel, de daarbij passende zeeg worden op een evenwichtige wijze gecontrasteerd door de gebogen opbouw, die doorloopt tot voor de mast. De opbouw blijft met zijn lengte binnen de 50% van de lengte over de stevens, terwijl de hoogte van de opbouw maar een weinig groter is dan 50% van het laagste vrijboord.

De patrijspoorten zijn mooi verdeeld over de opbouw en naar voren toe kleiner uitgevoerd, waardoor ook op dit punt kan worden gesteld dat hier sprake is van een uitgewogen ontwerp.

Gegeven de voortgang van de restauratie, waarbij aan maatvoering en vormgeving van exterieur en interieur geen wijzigingen zijn toegepast en gezien het feit dat de originele rondhouten ook weer zijn gerestaureerd, achten wij indeling in de Vintage klasse van de VKSJ gerechtvaardigd.

Conclusie en Advies

Met betrekking tot de 'Aphrodite' kunnen we concluderen dat de vormgeving van de romp vrijwel geheel aan de klassieke verhoudingsgetallen van de gekozen klasse en leeftijd voldoet.

Hoewel ze niet 'volmaakt' aan de 'esthetische richtlijnen' voldoet, is het schip ons inziens nog klassiek genoeg om het in de 'Vintage'-klasse te vallen, waarbij ze eveneens aan een minimum 'authenticiteitspercentage' van 85% dient te voldoen, wil ze zonder meer in aanmerking komen voor het lidmaatschap de vereniging. Met haar authentieke tuigage en groot aantal authentieke details zal de 'Aphrodite' dit percentage echter wel behalen. Wij gaan er daarbij van uit dat de eigenaar van de Aphrodite, bij het nog uit te voeren deel van de restauratie, de vereiste authenticiteit in de gaten blijft houden.

We willen dan ook een positief advies aan het bestuur uitbrengen met betrekking tot het lidmaatschap der vereniging van dit schip. We beschouwen de '*Aphrodite*' als een aangenaam ogend voorbeeld van een klassieker uit het begin van de veertiger jaren, en wij wensen de eigenaren veel zeilplezier toe met dit mooie schip.

Roosendaal, 19-09-09,

Govert Munter, Warse Roosenboom en Maarten Lampe
Toelatingscommissie VKSJ

Bijlage indeling in klassen.

VKSJ 2e Jacob van Campenstraat 31 1073 XN Amsterdam 020-673 53 29 info@vksj.nl www.vksj.nl ING 55.61.298

Klasse-indeling

Om tot de VKSJ toegelaten te worden dient een schip in één der volgende klassen ingedeeld te kunnen worden. Uitgangspunten zijn het *historisch belang* van het schip, alsmede een voldoende mate van *authenticiteit* in de uitvoering van het schip..

Vintage

Een klasse van schepen met een bouwjaar tot 1950, waarvan de vormgeving grotendeels voldoet aan de vooroorlogse esthetische verhoudingen zoals deze door de vooraanstaande ontwerpers destijds werden gehanteerd.
De vereiste minimum authenticiteitspercentages zijn hierbij:
tot 1930: 55%; 1930 tot 1940: 60%; 1940 tot 1950: 65%

Vintage Historical

Een klasse van schepen met een bouwjaar tot 1950, waarvan de vormgeving weliswaar substantieel afwijkt van de vooroorlogse esthetische verhoudingen zoals deze door de vooraanstaande ontwerpers destijds werden gehanteerd, echter daarbij wel degelijk zijn oorsprong in vindt.
De vereiste minimum authenticiteitpercentages zijn hierbij:
tot 1930: 55%; 1930 tot 1940: 60%; 1940 tot 1950: 65%

Classic

Een klasse van schepen met een bouwjaar van 1950 tot 1970, waarvan de vormgeving grotendeels voldoet aan de vooroorlogse esthetische verhoudingen zoals deze door de vooraanstaande ontwerpers destijds werden gehanteerd.
De vereiste minimum authenticiteitspercentages zijn hierbij:
1950 tot 1960: 65%; 1960 tot 1965: 70%; 1965 tot 1970: 75%

Classic Historical

Een klasse van schepen met een bouwjaar van 1950 tot 1970, waarvan de vormgeving weliswaar substantieel afwijkt van de vooroorlogse esthetische verhoudingen zoals deze door de vooraanstaande ontwerpers destijds werden gehanteerd, echter daarbij wel degelijk zijn oorsprong in vindt.
De vereiste minimum authenticiteitspercentages zijn hierbij:
1950 tot 1960: 75%; 1960 tot 1965: 80%; 1965 tot 1970: 85%

Semi Pre-Modern

Een klasse van schepen met het bouwjaar van 1945 tot 1970, waarvan met name de vormgeving van de opbouw voor die tijd futuristische stijlelementen vertoont.
De vereiste minimum authenticiteitspercentages zijn hierbij:
1945 tot 1955: 85%; 1955 tot 1970: 90%

Premodern

Een klasse van schepen met het bouwjaar van 1945 tot 1970, waarvan met name de vormgeving van de romp maar veelal ook de opbouw voor die tijd futuristische stijlelementen vertoont.
De vereiste minimum authenticiteitspercentages zijn hierbij:
1945 tot 1955: 85%; 1955 tot 1970: 90%

Vintage replica 1

Een jacht wordt beschouwd als "Vintage-yacht replica 1", als dat jacht ontworpen is vóór 01 januari 1950 en gebouwd is na 31 december 1949 en er bij de constructie van dit jacht niet is afgeweken van de constructiemethoden en materiaalkeuzes zoals deze in 1940 gebruikelijk waren. Een klasse van schepen waarvan de vormgeving grotendeels voldoet aan de vooroorlogse esthetische verhoudingen zoals deze door de vooraanstaande ontwerpers destijds werden gehanteerd. De vereiste minimum authenticiteit percentages zijn hierbij:
1940: 70%

Vintage replica 2

Een jacht wordt beschouwd als "Vintage-yacht replica 2", als dat jacht ontworpen is vóór 01 januari 1950 en gebouwd is na 31 december 1969 en er bij de constructie van dit jacht niet is afgeweken van de constructiemethoden en materiaalkeuzes zoals deze in 1940 gebruikelijk waren. Een klasse van schepen waarvan de vormgeving

grotendeels voldoet aan de vooroorlogse esthetische verhoudingen zoals deze door de vooraanstaande ontwerpers destijds werden gehanteerd. De vereiste minimum authenticiteit percentages zijn hierbij:

1940: 75%

Vintage replica 3 Een jacht wordt beschouwd als “Vintage-yacht replica 3”, als dat jacht ontworpen en gebouwd is na 31 december 1969. Een klasse van schepen waarvan de vormgeving grotendeels voldoet aan de vooroorlogse esthetische verhoudingen zoals deze door de vooraanstaande ontwerpers destijds werden gehanteerd. De vereiste minimum authenticiteit percentages zijn hierbij:

1940: 80%

Vintage Historical replica 1

Een jacht wordt beschouwd als “Vintage-historical yacht replica 1”, als dat jacht replica 1 ontworpen is vóór 01 januari 1950 en gebouwd is na 31 december 1949 en er bij de constructie van dit jacht niet is afgeweken van de constructiemethoden en materiaalkeuzes zoals deze in 1940 gebruikelijk waren. Een klasse van schepen waarvan de vormgeving weliswaar substantieel afwijkt van de vooroorlogse esthetische verhoudingen zoals deze door de vooraanstaande ontwerpers destijds werden gehanteerd, echter daarbij wel degelijk zijn oorsprong in vindt. De vereiste minimum authenticiteit percentages zijn hierbij:

1940: 70%

Vintage Historical replica 2

Een jacht wordt beschouwd als “Vintage historical-yacht replica 2”, als dat jacht replica 2 ontworpen is vóór 01 januari 1950 en gebouwd is na 31 december 1969 en er bij de constructie van dit jacht niet is afgeweken van de constructiemethoden en materiaalkeuzes zoals deze in 1940 gebruikelijk waren. Een klasse van schepen waarvan de vormgeving grotendeels voldoet aan de vooroorlogse esthetische verhoudingen zoals deze door de vooraanstaande ontwerpers destijds werden gehanteerd. De vereiste minimum authenticiteit percentages zijn hierbij:

1940: 75%

Vintage Historical replica 3

Een jacht wordt beschouwd als “Vintage-yacht replica 3”, als dat jacht ontworpen replica 3 en gebouwd is na 31 december 1969. Een klasse van schepen waarvan de vormgeving grotendeels voldoet aan de vooroorlogse esthetische verhoudingen zoals deze door de vooraanstaande ontwerpers destijds werden gehanteerd. De vereiste minimum authenticiteit percentages zijn hierbij:

1940: 80%

Classic replica 1

Een jacht wordt beschouwd als “Classic-yacht replica 1”, als dat jacht ontworpen is tussen 31 december 1949 en 01 januari 1970 en gebouwd is na 31 december 1969 en er bij de constructie van dit jacht niet is afgeweken van de constructiemethoden en materiaalkeuzes zoals deze in 1965 gebruikelijk waren.

Een “classic yacht replica 1” is een schip waarin de esthetische elementen in de vormgeving van het onderwaterschip, bovenwaterschip, dek, kuip, opbouw, tuig en materialen, in overeenstemming zijn met het “Britannia”-ideaal. De vereiste minimum authenticiteit percentages zijn hierbij:

1965: 75%

Classic replica 2

Een jacht wordt beschouwd als “Classic-yacht replica 2”, als dat jacht ontworpen en gebouwd is na 31 december 1969 en er bij de constructie van dit jacht niet is

afgeweken van de constructiemethoden en materiaalkeuzes zoals deze in 1965 gebruikelijk waren.

Een "classic yacht replica 2" is een schip waarin de esthetische elementen in de vormgeving van het onderwaterschip, bovenwaterschip, dek, kuip, opbouw, tuig en materialen, in overeenstemming zijn met het "Britannia"-ideaal. De vereiste minimum authenticiteit percentages zijn hierbij:

1965: 85%

Een kandidaatschip dient aan het bovengenoemde van toepassing zijnde minimum authenticiteitspercentage te voldoen. Bij een 'papieren' beoordeling wordt bepaald in welke klasse een kandidaatschip valt; bij een gunstig advies volgt in principe het lidmaatschap.

Een 'praktijkschouw' (werkelijk bezoek aan het schip) zal slechts plaats dienen te vinden indien de toelatingscommissie t.a.v. de verstrekte informatie gerede twijfel heeft omtrent het behalen van het vereiste minimum authenticiteitspercentage.

Indien tijdens een 'praktijkschouw' mocht blijken dat het minimum vereiste authenticiteitspercentage niet kan worden behaald, zal er met de desbetreffende eigenaar besproken worden wat er aan het schip gedaan moet worden om alsnog binnen het minimum vereiste authenticiteitspercentage te komen. Als zowel de eigenaar als het bestuur van de VKSJ zich kunnen vinden in het betreffende "plan van aanpak" kan de eigenaar van het kandidaatschip voor een bepaalde tijd bij de VKSJ gezien worden als zijnde een 'aspirant-lid'.

Om tot een indeling in een der bovengenoemde klasse's te komen beoordelen we de onderdelen van het schip naar de criteria voor de classic klasse; eventueel geconstateerde afwijkingen in esthetica t.o.v. deze stijl bepalen in welke andere klasse het schip eventueel dient te worden geplaatst.

Wil het schip in aanmerking komen om in een klasse geplaatst te worden dan dient er bij het ontwerp (en uitvoering) sprake te zijn van een ongestoorde esthetische balans tussen de vormgeving van het schip en zijn gebruiksdoeleinden; anders gezegd: de gebruiksdoeleinden mogen bij het ontwerp niet geleid hebben tot een onbalans in de (ongeschreven) esthetische verhoudingen, zoals deze vanuit het (vooroorlogse) perspectief werden beleefd. Het gaat hier om de balans die moet worden gevonden in de verhouding van de overhangen tot de L.O.A.; de zeeg die gekoppeld dient te zijn aan de gevonden verhouding van het L.O.A./L.W.L.; het minimum vrijboord in relatie tot de L.W.L.; de verhouding van de lengte van de opbouw t.o.v. de L.O.A.; de hoogte van de opbouw t.o.v. het minimum vrijboord en de verhouding van de lengte van het hondehok t.o.v. de totale lengte van de opbouw, en de hoogte van het hondehok t.o.v. het minimum vrijboord.

Klasse	Ontwerp jaar	Bouw jaar	Ontwerp	Esthetische vormgeving	Materiaal vd romp	Constructie vd romp	Rompvorm	Voorbeelden
Vintage	< 1950	< 1950	Bestaand	Britannia-ideaal	Hout, metaal	Traditioneel	S-spant, rondspant	SOLWAY MAID, Friso, Englyn, Melody-A, Folkboat
Vintage replica 1	< 1950	> 1950	Bestaand	Britannia-ideaal	Hout, metaal	Traditioneel	S-spant, rondspant	Een "Vintage" echter gebouwd na 1950; Hera ('46/'57)
Vintage replica 2	< 1950	> 1970	Bestaand	Britannia-ideaal	Hout, metaal	Traditioneel	S-spant, rondspant	ZEEAREND
Vintage replica 3	> 1970	> 1970	Nieuw	Britannia-ideaal	Hout, metaal	Traditioneel	S-spant, rondspant	Nieuw schip conform Vintage en tijdsbeeld van voor 1950
Vintage Historical	< 1950	< 1950	Bestaand	Brit.-ideaal / compromis	Hout, metaal	Traditioneel	S-spant, rondspant	MISTY BLUE, KIEK UUT, Beulakermeerkruisers, bakdekkruisers
	< 1950	< 1965	Bestaand	Niet geheel Brit.-ideaal	Hout	Traditioneel	Enkel knikspant	THE FAIR WIND
	< 1950	< 1950	Bestaand	Niet geheel Brit.-ideaal	Metaal	Traditioneel	Enkel knikspant	
Vintage Historical replica 1	< 1950	> 1950	Bestaand	Brit.-ideaal / compromis	Hout, metaal	Traditioneel	S-spant, rondspant	Een "Vintage-Historical" echter gebouwd na 1950
Vintage Historical replica 2	< 1950	> 1970	Bestaand	Brit.-ideaal / compromis	Hout, metaal	Traditioneel	S-spant, rondspant	Beulakkermeerkruiser modern gebouwd na1950
Vintage Historical replica 3	> 1970	> 1970	Nieuw	Brit.-ideaal / compromis	Hout, metaal	Traditioneel	S-spant, rondspant	Nieuw schip conform Vintage-Historical en tijdsbeeld van voor 1950
Classic	1950-1970	1950-1970	Bestaand	Britannia-ideaal	Hout, metaal	Traditioneel	S-spant, rondspant	TAEPING, Martha McGilda, Barracuda, Jupiter
Classic replica 1	1950-1970	> 1970	Bestaand	Britannia-ideaal	Hout, metaal	Traditioneel	S-spant, rondspant	Isolde, Aurora, Den Dubbelen Arent

Classic replica 2	> 1970	> 1970	Nieuw	Britannia-ideaal	Hout, metaal	Traditioneel	S-spant, rondspant	Nieuw ontworpen schip naar het tijdsbeeld van 1950-1970
Classic Historical	1950-1970	1950-1970	Bestaand	Brit.-ideaal / compromis	Hout, metaal	Traditioneel	S-spant, rondspant	TRINTEL, Trewes Commodore
Semi Pre-Modern	1950-1970	1950-1970	Bestaand	Niet geheel Brit.-ideaal	Hout, metaal	Traditioneel	S-spant, rondspant	KINGS CRUISER, BABY WEEKENDERS
Pre-Modern	1945-1970	1945-1970	Bestaand	Brit.-ideaal losgelaten	Hout, metaal	Traditioneel	S-spant, rondspant	MYTH OF MALHAM 1946, CAPTAIN JEWEL 1963